

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВІКОВА АНАТОМІЯ І ФІЗІОЛОГІЯ

Дисципліна буде вивчатись на 2 році навчання

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Основ медицини
Курс, семестр, в якому викладається дисципліна	2 курс, 4 семестр
Обсяг дисципліни в кредитах	3 кредити ЄКТС
Кількість модулів	1
Загальна кількість годин (денна форма): аудиторних: лекції - практичні заняття - самостійної роботи студента:	90 год 30 год 18 год 12 год 60 год
Форма контролю (залік, екзамен)	Екзамен
Викладачі, які забезпечують викладання дисципліни	К.мед.н., доцент Русин Л.П., ljudmula.rusun@uzhnu.edu.ua

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Вікова анатомія та фізіологія**» є досягнення основних кінцевих цілей, визначених освітньою програмою підготовки бакалаврів за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія, що є основою для побудови змісту навчальної дисципліни, зокрема, оволодіння достатнім обсягом теоретичних знань з вікової анатомії та фізіології людини та про фізіологічні системи організму, закони, що визначають їхню діяльність, механізми їхньої регуляції у віковому аспекті.. Засвоєння закономірностей та механізмів функціонування організму людини як єдиного цілого, та його окремих структурних елементів у їх взаємозв'язку та у взаємодії організму з зовнішнім середовищем та у різні періоди росту і розвитку організму. Детальне вивчення всіх аспектів предмету, особливо вікових змін нервової, м'язової та кардіо-респіраторних систем, яке відповідає сучасному стану розвитку фізіологічної науки.

Програмні компетентності, які набуваються

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

- ЗК 04. Здатність працювати в команді.
 ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
 ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму у віковому аспекті та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

Програмні результати навчання

Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.	ПРН 01
Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.	ПРН 03
Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (додаток 3), трактувати отриману інформацію.	ПРН 06
Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.	ПРН 08
Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.	ПРН 12
Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.	ПРН 15
Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.	ПРН 18

Очікувані результати навчання:

Знати: історію фізіології як біологічної дисципліни; структурно-функціональні особливості соматичних, вегетативних, сенсорних, регуляторних та репродуктивної систем організму людини; основні показники їх стану та функціонування в умовах фізіологічної норми; механізми передачі збудження між клітинами і тканинами; окремі функції органів і систем організму та їхні механізми регуляції; фізіологію скелетних м'язів; фізіологічні основи поведінки, вищої нервової діяльності; види гуморальної регуляції функцій організму та загальні закономірності дії гормонів.

Розуміти: логічно і послідовно формулювати основні принципи і закони за якими, функціонує людський організм; проводити аналіз, структурування, інтегрування теоретичного матеріалу для з'ясування: взаємозв'язків між структурою тканин та органів, організацією фізіологічних систем та функціями, які вони виконують в організмі людини; особливостей умов, закономірностей та механізмів здійснення окремих функцій і процесів життєдіяльності організму в цілому в межах фізіологічної норми; описувати контури біологічної регуляції функцій та аналізувати механізми інтегративної діяльності організму, нервової та гуморальної регуляції фізіологічних функцій організму та його систем;

Оволодіти: навичками визначати показники функціонального стану соматичних, вегетативних та сенсорних систем; оцінювати стан збудливих об'єктів, регуляторних систем та обміну речовин; визначати індивідуально-типологічні властивості нервової системи людини та психофізіологічні показники;

Аналізувати та оцінювати параметри, що характеризують функції організму людини у віковому аспекті, його систем та органів і робити висновки; самостійно опрацьовувати лекційний матеріал та рекомендовану літературу з відповідної теми.

Розвинути здатність студентів використовувати знання фізіологічних законів функціонування і розвитку організму для формування здорового способу життя та поглиблення базових знань з допомогою самоосвіти;

Оцінювання готовності студента до самостійного аналізу фізіологічних процесів організму у процесі онтогенезу та проведення клінічного обстеження пацієнта, інтерпретації отриманих результатів у клініці внутрішньої медицини.

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем)

Змістовий модуль 1.

Особливості розвитку органів та систем організму людини у віковому аспекті.

Тема 1. Основні поняття вікової фізіології. Фактори та основні закономірності росту та розвитку організму.

Тема 2. Вікова фізіологія вищої нервової діяльності. Механізми регуляції фізіологічних процесів.

Тема 3. Вікові особливості серцево-судинної системи. Система кровообігу. Фізіологія серця. Серцевий цикл. Механічна робота серця різних вікових груп.

Тема 4. Вікова анатомія та фізіологія системи дихання.

Тема 5. Особливості вікової анатомії та фізіології системи травлення.

Тема 6. Вікова анатомія та фізіологія ендокринної системи та обміну речовин. Регуляція утворення гормонів. Принципи регуляції ендокринних залоз.

Тема 7. Вікова фізіологія видільної системи.

Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості опорно-рухової системи у віковому аспекті.

Тема 9. Вікова фізіологія та анатомія аналізаторів.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- тести;
- ситуаційні задачі;
- виконання письмових завдань;
- відповіді на практичних заняттях;
- демонстрація практичних навичок;
- групові завдання з використанням імітаційних ігор на заняттях;
- презентації результатів виконаних завдань;
- співбесіда за результатами самостійної роботи;
- екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, тестовий контроль (I-II рівня), письмовий теоретичний контроль, виконання індивідуальних та групових навчальних завдань.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота, яка містить тестові завдання, теоретичні питання, ситуаційні задачі.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен (4 семестр) усно / онлайн відеозв'язок через платформу Google Meet

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Таблиця 1. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.2).

Таблиця 2. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Аносов І.П. Вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: підручник / Аносов І.П., Хоматов В.Х., Сидоряк Н.Г., Станішевська Т.І., Антоновська Л.В. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. – 433 с.
2. Безруких М.М. Возрастная физиология (физиология развития ребенка) / Безруких М.М., Сонькин В.Д., Фарбер Д.А. – М.: Академия, 2009. – 512 с.

3. Біологічний вік людини (теоретичний та методичний аспекти) / Л. С. Вовканич ; Львівський держ. ун-т фізичної культури. НДІ ЛДУФК. Кафедра анатомії та фізіології. - Л. : СПОЛОМ, 2009. – 92 с.
4. Вовканич Л.С. Довідник для студентів із дисципліни «Вікова анатомія і фізіологія» / Вовканич Л.С. – Львів, 2017. – 19 с.
5. Вовканич Л. Вікова анатомія і фізіологія : навч. посіб. для практ. занять / Любомир Вовканич. - Львів : ЛДУФК, 2016. – 208 с.
6. Вовканич Л. С. Вікова фізіологія : метод. вказівки для самостійної роботи / Вовканич Л. С. - Львів : [Б. в.], 2003. - 36 с.
7. Гуминский А. А., Леонтьева Н. Н., Маринова К, В. Руководство к лабораторным занятиям по общей и возрастной физиологии. —М.:Просвещение, 2010.-238с.
8. Марунспкой І.М., Меведомська Є. О., Бобрицька В.І. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни. — К.: ВД - Професіонал, 2014. —479 с,
9. Основы физиологии человека: Учебник для высших учебных заведений, в 2-х томах / В. Крим, И.Д.Вартанян, С.Б-Даиияров й др. / Под ред.- Б.И.Ткаченко. - Сапкт-Петербург, 2016.Т,
10. Физиология человека / И.А.Агаджанян, Л.З Тель, В.И.Циркии, С.А. Чеснокова /1 Юд ред. А.Раджапаяна, В, Й. Циркина - М: Мед Книга. Н.Новгород: Издательство НИ МА, 2011.
11. Физиология человека: В 4-х томах. Пер. с англ. / Под ред. Р.Шмидта - М.: 2010.Т.4
12. Физиология человека / Е.Б. Бабский. В.Д Глебовскнн, А.Б.Коган й др /Под ред. Г.И.Косицкого. -М; Медицина, 1985.
13. Посібник з нормальної фізіології / В.І. Завялов, Н.М. Зеленіна, Т.М.Козинець та ін./ За ред. В.Г.Шевчука, Д.Г. Наливайка. - К.:Здоров'я, 2015.

Додаткова література

1. Безруких М.М., Сорькин В.Д., ФарберД.А. Возрастная физиология (Физиология развития). М.: «Академия», 2012. —416 с.
2. Смирнов В. М.. Будылина С. М. Физиология сенсорных систем й высшая нервная
3. деятельность: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений. — М.: Издательский центр Академия', 2013. —304 с.
4. Гепіко Л. Н., Морфина О., В. Практическая антропология. Учебное пособие.-Ростов н/Д Фенікс, 2013. 320с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Лекційний курс з дисципліни «Вікова анатомія та фізіологія людини». (Платформа електронного навчання УжНУ).
2. Робоча програма дисципліни «Вікова анатомія та фізіологія людини». (Платформа електронного навчання УжНУ).
3. Перелік питань, тестових завдань, ситуаційних задач до практичних занять з дисципліни (Платформа електронного навчання УжНУ).
4. Презентації до тем змістових модулів дисципліни (Платформа електронного навчання УжНУ).